

Ruhr Museum

RUHR MUSEUM

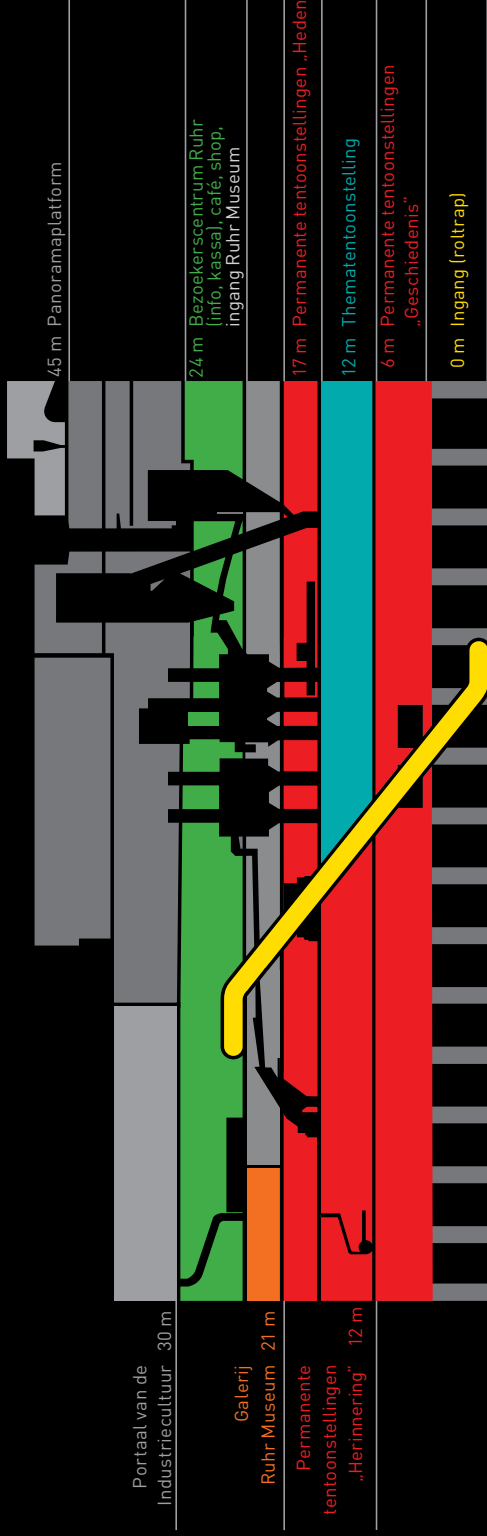
HET RUHR MUSEUM

OP ZOLLVEREIN

IN ESSEN

MET GRATIS AUDIOGUIDE-APP

KOLENWASSERIJ

MUSEUM Het Ruhr Museum is het regionale museum van het Ruhr-gebied. De locatie van het museum is de vroegere steenkolenmijn Zeche Zollverein in Essen, ooit de modernste kolenmijn ter wereld die de meeste steenkool opleverde. Na de sluiting van de mijn in 2001 werd hij tot UNESCO-werelderfgoed verklaard. Je kunt je niet voorstellen dat het gebouw van het Ruhr Museum nog spectaculairder zou kunnen zijn. De vroegere kolenwasserij bij de mijnschacht XII maakt indruk, puur en alleen al door zijn architectuur en omdat hij zo groot is. De door HG Merz, een architect uit Stuttgart, ontworpen tentoonstellingsarchitectuur brengt de inhoud en thema's van de tentoonstelling onder in de al bestaande ruimtelijke structuren: In een integratief concept dat de geschiedenis van natuur en cultuur met elkaar verbindt wordt de hele geschiedenis van het Ruhrgebied getoond, van het ontstaan van de kolen meer dan 300 miljoen jaar geleden tot en met de huidige structuurveranderingen die geleid hebben tot de metropool Ruhr. De drie tentoonstellingsniveaus zijn ingedeeld in de categorieën heden, herinnering en geschiedenis.

MUSEUM

HEDEN De bezoeker loopt door het museum en volgt zo de weg die de kolen vroeger aflegden, van boven naar beneden. Daarbij komt hij van het heden in de geschiedenis van het verleden. Het museumspacings begint in het hier en nu, want het Ruhrgebied is een regio die continu verandert en telkens weer vernieuwt. Het is geen natuurlijke of politiek gedefinieerde ruimte maar eerder een door de industrialisering vorm gegeven gebied waarmee je je kunt identificeren; daar zijn verschillende opvattingen over. Ze worden gepresenteerd op het 17-meter-niveau, destijds een groot platform voor machines die stenen en kolen sorteren, nu een panorama van het heden. Dat laat afbeeldingen en indrukken van het Ruhrgebied zien, de mythes en clichés, de tegenwoordig zichtbare fenomenen en de structuren die daaraan ten grondslag liggen. En vertelt over de ervaringen die de bevolking in het Ruhrgebied hebben meegemaakt en hun herinnering daaraan, maar ook van de sporen die de geschiedenis van de aarde al die miljoenen jaren in het kolenrevier heeft achtergelaten.

HEDEN

HERINNERING

HERINNERING Het 12-meter-niveau van de kolenwasserij is gewijd aan de geschiedenis van het Ruhrgebied voor de industrialisering. Hier werden ooit de bergen steenkoolerts en het water, maar vooral de steenkolen voor enige tijd opgeslagen. In het tentoonstellingsconcept dienen de vensterloze betonbunkers in de metaforische zin van het woord als opslagplaatsen van het voormoderne culturele geheugen van de regio. Op het terrein van het latere Ruhrgebied bestaan een aantal regionale tradities die teruggaan tot de Klassieke Oudheid en de Middeleeuwen. De tentoonstelling laat een aantal van de meest waardevolle spullen zien die zijn overgebleven. Ze stammen uit belangrijke musea en van bruikleengevers uit de hele regio van de Ruhr. De cultuurobjecten uit de periode van voor de industrialisatie spelen behalve in het kader van de industrialisering een belangrijke rol bij het ontstaan van de identiteit van het Ruhrgebied. Bovendien staan de tentoonstellingsruimtes met geologische, archeologische en etnologische tentoonstellingsstukken voor drie van de oudste collecties van het Ruhr Museum, dat ook als opslagplaats van cultuur te beschouwen is.

SCHAUDEPOT Het Ruhr Museum beschikt behalve objecten die de geschiedenis van de regio illustreren over belangrijke bovenregionale collecties, met name op het gebied van geologie, archeologie en geschiedenis. Die baseren op de bestanden van het Ruhrlandmuseum van de stad Essen, een van de oudste musea in het Ruhrgebied. Ze werden de afgelopen honderd jaar permanent aangevuld en worden sinds 2021 in het spectaculaire depot bij de cokesfabriek tentoongesteld.

COLLECTIES In de voorbije decennia zijn er nieuwe zwaartepunten in de collectie bijgekomen: de sociale geschiedenis en het leven van alledag in het Ruhrgebied in de periode van de industrie, de natuur tijdens de industrialisering en met name de documentaire fotografie. Het fotoarchief van het Ruhr Museum beschikt over meer dan vier miljoen foto's waarbij de nadruk ligt op de sociale geschiedenis van de regio Ruhr. Een deel van de collecties wordt in de permanente tentoonstellingen van het Ruhr Museum en het Mineraal Museum Kupferdreh getoond, en ook in regelmatig wisselende tentoonstellingen in de Galerie.

ARCHEOLOGIE

SCHAUDEPOT

FILIALEN Het Ruhr Museum heeft een aantal filialen, met name in het zuiden van Essen. In Essen-Kupferdreh toont het Mineraal Museum permanent een selectie mineralogische en geologische bestanden van het Ruhr Museum. Het museumlandschap Deilbachtal combineert een interessant geologische natuurgebied met bezienswaardige monumenten uit de tijd voor de industrialisering en uit de pre-industriële tijd. Ze vertellen de geschiedenis van de metaalbewerking en de vroege mijnbouw. Tijdens de geologische wandelroute langs het Baldeneymeer zie je geologisch interessante elementen, steengroeven en steenkoollagen – voorwaarden voor de bergbouw in de vorm van galerijen op de hellingen van de rivier de Ruhr. In het grondig gerestaureerde Halbachhammer in het Nachtigallental vinden regelmatig voorstellingen plaats met thema's uit de periode vóór de industrialisering, daar wordt bijvoorbeeld het smeden van ijzer gedemonstreerd. Een tentoonstelling in het Kleine Atelierhaus op de Margarethenhöhe geeft in combinatie met een modelwoning inzicht in de geschiedenis van een van de beroemdste tuinsteden Duitsland.

NATUURKUNDE

FILIALEN

AANBOD Het Ruhr Museum biedt naast de meertalige audio-guide-app een uitgebreid programma voor educatie en bemiddeling: thematische rondleidingen en museumgesprekken, pedagogische acties in het museum, op de locaties van de filialen en op het terrein van de kolenmijn Zollverein, bijscholing van leraren, projecten voor kleuterscholen en scholen alsmede de museumstas voor gezinnen. Naast een permanente tentoonstelling worden er in de ruimte voor thematentoonstellingen op 12-meter-niveau en in de galerij op 21-meter-niveau regelmatig wisselende tentoonstellingen getoond, vaak met bovenregionale thema's en selecties uit de omvangrijke collecties. Gecompleteerd worden de thematentoonstellingen door een gevarieerd begeleidend programma met wetenschappelijke lezingen, films, podiumdiscussies en excursies. Samen met het Portaal van de Industriebouwkunst, het monumentenpad oftewel Denkmalpfad Zollverein en het panoramaplatform boven op de kolenwasserij is uw bezoek aan het werelderfgoed Zollverein een unieke belevenis.

AANBOD

GESCHIEDENIS De geschiedenis van het Ruhrgebied begint met de industrialisering meer dan 200 jaar geleden. Die veranderde het vroegere boerenlandschap in de grootste regio Kolen & Staal van Europa en daarna in een moderne economische ruimte waar ook veel diensten worden verleend: de metropool Ruhr. Dat geweldige omwentelingsproces wordt door het Ruhr Museum verteld op het 6-meter-niveau van de kolenwasserij met zijn bijna honderd meter lange ruimteassen - en wel in de vorm van een drama in vijf bedrijven. Na een proloog over de geschiedenis van de aarde en het ontstaan van de steenkool 300 miljoen jaar geleden volgt het dramatische proces van de industrialisering die begon in de achttiende eeuw, de doorbraak die de mens in staat stelde om erts te delven en te gebruiken, het hoogtepunt in de hoogtijdagen van de industrialisering, de verwoestingen in de twee wereldoorlogen en vervolgens de heropbouw tot en met de structurele verandering die tegenwoordig nog in volle gang is. Een epiloog maakt de balans op en probeert aan het eind van dit tijdperk vooruit te kijken naar de manier waarop fossiele energie nog wordt gebruikt.

GESCHIEDENIS

Ruhr Museum

OPENINGSTIJDEN

Ma-Zo 10-18 uur
24., 25. en 31.12. gesloten

ADRES RUHR MUSEUM

Kolenwasserij
UNESCO-werelderfgoed
Zollverein
Gelsenkirchener Str. 181
D-45309 Essen
www.ruhrmuseum.de

POSTADRES

Stiftung Ruhr Museum
Fritz-Schupp-Allee 15
D-45141 Essen
Tel. +49 201 24681 400
Fax +49 201 24681 460
info@ruhrmuseum.de

ROUTEBSCHRIJVING

Tram 107

Vanaf centraal station Essen richting Gelsenkirchen resp. vanuit centraal station Gelsenkirchen richting Essen tot de halte „Zollverein“

Parkeren

Gratis parkeerplaatsen A1 en A2, te bereiken via de Fritz-Schupp-Allee

TOEGANG

Permanente tentoonstelling incl. Portaal van de Industriecultuur en panoramaplatform: 10 €, met korting 7 €, groepen 8 € per persoon; thematentoonstelling: 10 €, met korting 7 €, groepen 8 € per persoon; galerij: 5 €, met korting 4 €, groepen 4 € per persoon; Kinderen en jongeren onder de 18 jaar en scholieren en studenten onder de 25 jaar hebben gratis toegang; combitickets verkrijgbaar; www.tickets-ruhrmuseum.de

GRATIS AUDIOGUIDE-APP

Rondgang permanente tentoonstelling in Nederlands, Duits, Engels, Spaans en Frans

RONDLEIDINGEN

90 minuten, 90 € plus groepsentreeprijs per persoon; groepen scholieren en studenten 75 €, gratis toegang

INFORMATIE EN BOEKINGEN

Ma-Vr 9-16 uur
Tel.: +49 201 24681 444
besucherdienst@ruhrmuseum.de

CATALOGUS

Ruhr Museum. Natur-Kultur-Geschichte, 412 blz., 652 afb., uitgeverij Klartext Verlag, Essen 2020, ISBN 978-3-8375-0075-2, 19,80 €

Vormgeving: Uwe Loesch; Fotografie: Brigida González, Andrea Kiesendahl, Michael Rasche, Thomas Willemsen

3/2026

Ministerium für Kultur und Wissenschaft des Landes Nordrhein-Westfalen

Stiftung Zollverein